

PLAN OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO - EDUKACYJNY W ŻŁOBKU „MAŁE LUDKI”

ul. Pabianicka 2

53-339 Wrocław

Żłobek z własnym terenem zielonym i placem zabaw.

Wpis do Rejestru Żłobków pod numerem 3743/Z

prowadzonym przez „abor” PHPU Adam Borberg,

NIP 8940008823, REGON 930540995

reprezentowanym przez Annę Szczepaniak - Dyrektora Żłobka

Liczba miejsc opieki w placówce zgodnie z

rejestrem żłobków i klubów dziecięcych: 116

tel. 885 950 001

mail: sekretariat@maleludki.pl

strona internetowa: maleludki.pl

Małe Ludki

1.Wprowadzenie

Wprowadzenie niniejszego planu wynika z troski o zdrowie i bezpieczeństwo Dzieci objętych opieką w Żłobku „Małe Ludki”. Opiekunowie oraz pozostali członkowie personelu Żłobka są zobowiązani do postępowania zgodnie z przyjętymi zasadami. Rodzice i Opiekunowie prawni zobowiązani są do zapoznania się z treścią niniejszego dokumentu oraz do jego przestrzegania.

Żłobek „Małe Ludki” wypełnia określone zapisami ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tj. Dz.U. 2023 r. poz. 204) oraz standardami opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 określonymi rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 r. (Dz.U. 2023 r. poz. 2121) dotyczące w szczególności:

- zapewnienia Dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych;
- zagwarantowania Dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb Dziecka;
- organizowania zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych uwzględniających rozwój psychomotoryczny Dziecka, właściwych do wieku Dziecka.

Podstawowym celem działalności Żłobka jest wspieranie Rodziców w opiece i wychowaniu Dzieci, a przede wszystkim zapewnienie Dzieciom możliwości rozwoju poprzez zabawę oraz opiekę w czasie, gdy Rodzice nie mogą jej sprawować osobiście, np. podczas pracy. Odpowiednio przygotowana kadra wspiera Dziecko w jak najszybszym i harmonijnym rozwoju, pomaga zdobywać nowe umiejętności społeczne, takie jak współpraca w grupie, nawiązywanie relacji z rówieśnikami czy samodzielna zabawa.

Żłobek funkcjonuje w oparciu o akty prawne oraz dokumenty określające podstawowe warunki sprawowania opieki nad dziećmi. Dokumentacja formalna i merytoryczna stanowi podstawę spójnych działań całego personelu. Dzięki niej zespół zna cele, zadania i wartości ważne w pracy z Dzieckiem i jego Rodziną. Dokumenty te są również fundamentem dla dalszego rozwoju i doskonalenia pracy Żłobka.

Żłobek „Małe Ludki” przyjmuje Dzieci w wieku od 20 tygodnia życia do 3 lat. Placówka jest zarejestrowana na 116 Dzieci i zajmuje część dwupiętrowego budynku. Do dyspozycji Dzieci i personelu znajduje się sześć sal dydaktycznych, trzy jadalnie, oddzielne toalety, pokój socjalny dla personelu oraz szatnia dla Dzieci. W szatni znajdują się tablice ogłoszeniowe z aktualnym jadłospisem oraz planem zajęć dla Dzieci na bieżący rok.

Dzieci otrzymują trzy posiłki dziennie, przygotowywane przez firmę cateringową „Proporcja Smaku”. Posiłki są zbilansowane i dostosowane do potrzeb żywieniowych najmłodszych, zapewniając Dzieciom odpowiednią ilość energii oraz niezbędnych składników odżywczych do prawidłowego rozwoju.

Do budynku przylega wydzielony, ogrodzony teren, na którym znajduje się plac zabaw dostosowany do potrzeb najmłodszych. Dzieci spędzają na nim znaczną część czasu w ciągu roku, mając wiele możliwości do swobodnej, bezpiecznej zabawy i aktywności ruchowej na świeżym powietrzu.

W pracy z dziećmi opiekunki uwzględniają zróżnicowane potrzeby najmłodszych i dostosowują do nich harmonogram dnia oraz plan działań, zapewniając wsparcie adekwatne do wieku, możliwości i indywidualnych potrzeb każdego Dziecka.

W codziennych kontaktach z dziećmi personel kieruje się zasadą pełnego szacunku i równego traktowania. Każde Dziecko jest przyjmowane z taką samą życzliwością, a oczekiwania wobec Niego są dostosowane indywidualnie, z uwzględnieniem jego możliwości, tempa rozwoju i potrzeb. Opiekunki dbają o równomierne rozdzielanie uwagi oraz czasu poświęcanego wszystkim Dzieciom, unikając jakiegokolwiek formy faworyzowania lub pomijania. Zapewniają każdemu Dziecku równy dostęp do zabawek, pomocy dydaktycznych, materiałów i sprzętu, a wszelkie przejawy dyskryminacji - takie jak wykluczanie, przezywanie czy odrzucenie - są natychmiast zauważane, wyjaśniane i zatrzymywane w sposób spokojny, konsekwentny i wspierający.

Organizacja zajęć oraz aranżacja przestrzeni, sprzyjają aktywnemu udziałowi wszystkich Dzieci, niezależnie od ich pochodzenia, płci, sprawności, możliwości rozwojowych czy doświadczeń rodzinnych. Wykorzystywane pomoce dydaktyczne, książki, ilustracje i dekoracje przedstawiają różnorodność społeczną, kulturową i fizyczną, wspierając budowanie otwartości i akceptacji. W codziennym planie pojawiają się aktywności osławające Dzieci z różnorodnością i uczące szacunku wobec odmienności, takie jak zabawy tematyczne inspirowane kulturami świata, zajęcia poświęcone tradycjom, czy spotkania z osobami o odmiennych doświadczeniach i sprawnościach. Personel świadomie unika stereotypowego podziału aktywności, nie przypisując zabaw ani zabawek do określonej płci czy wybranej grupy Dzieci.

We współpracy z Rodzicami personel kieruje się otwartością, zrozumieniem i szacunkiem dla różnorodności rodzin, ich struktur, pochodzenia etnicznego, wyznawanych wartości, języka czy sytuacji ekonomicznej. Informacje dla Rodziców przekazywane są w sposób czytelny i dostępny, z uwzględnieniem potencjalnych barier językowych. W sytuacjach, gdy pojawiają się przejawy dyskryminacji lub braku akceptacji, pracownicy reagują w sposób spokojny i merytoryczny, wyjaśniając zasady równego traktowania, którymi kieruje się placówka oraz podkreślając znaczenie wzajemnego szacunku dla atmosfery bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia wszystkich Dzieci.

Cele opiekuńczo – wychowawcze:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa i poczucia stabilizacji

Bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne:

- Zapewnienie troskliwej opieki i uwagi,
- Tworzenie warunków sprzyjających poczuciu bezpieczeństwa i stabilności,
- Reagowanie na potrzeby Dziecka w sposób przewidywalny i adekwatny.

Opieka w warunkach zbliżonych do domowych:

- Stworzenie ciepłej, przyjaznej atmosfery, sprzyjającej rozwojowi Dziecka,
- Budowanie relacji opartej na zaufaniu i bliskości z opiekunem.

Stały rytm dnia i przewidywalność:

- Organizowanie codziennych czynności (posiłki, sen, zabawa, higiena) w regularny sposób,
- Wprowadzanie powtarzalnych rutyn i rytuałów, które wspierają poczucie bezpieczeństwa.

Rozwój emocjonalny:

- Wspieranie umiejętności rozpoznawania i wyrażania emocji,
- Zachęcanie do komunikowania uczuć w codziennych sytuacjach.

Zaspokajanie podstawowych potrzeb:

- Dbanie o sen, odpoczynek, jedzenie, higienę, bliskość i komfort Dziecka,
- Realizacja codziennych rutyn z poszanowaniem intymności, godności i indywidualnych potrzeb Dzieci.

2. Zaspokajanie podstawowych potrzeb Dziecka

Bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne:

- Zapewnienie troskliwej opieki i uwagi,
- Tworzenie warunków sprzyjających poczuciu stabilności i ochrony,
- Reagowanie na potrzeby Dziecka w sposób przewidywalny i adekwatny.

Opieka w warunkach zbliżonych do domowych:

- Stworzenie ciepłej, przyjaznej i sprzyjającej rozwojowi atmosfery,
- Budowanie relacji opartej na zaufaniu i bliskości z opiekunem,
- Umożliwienie Dziecku doświadczenia poczucia komfortu i bezpieczeństwa.

Stały rytm dnia:

- Wprowadzanie przewidywalnego harmonogramu dnia,
- Organizowanie codziennych czynności (posiłki, sen, zabawa) w sposób regularny,
- Ułatwianie Dziecku orientacji w czasie i przestrzeni poprzez powtarzalne rytuały.

Rozwój emocjonalny:

- Wspieranie umiejętności rozpoznawania i wyrażania emocji,
- Pomoc w radzeniu sobie z emocjami w sposób adekwatny i akceptowalny,
- Zachęcanie do komunikowania potrzeb i uczuć w codziennych sytuacjach..

3. Wspieranie wszechstronnego rozwoju Dziecka

Rozwój motoryczny:

- Umożliwianie swobodnego ruchu i aktywności fizycznej,
- Wspieranie rozwoju dużej i małej motoryki poprzez zabawy ruchowe i manipulacyjne,
- Zachęcanie do samodzielnych prób i eksperymentowania ruchem w bezpiecznym środowisku.

Rozwój mowy i komunikacji:

- Stymulowanie mowy poprzez piosenki, wierszyki, rymowanki i zabawy dźwiękonaśladowcze,
- Wspieranie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w codziennych sytuacjach,
- Zachęcanie do nazywania emocji, przedmiotów i czynności.

Rozwój poznawczy i ciekawość świata:

- Rozbudzanie ciekawości poprzez zabawy sensoryczne i eksploracyjne,
- Proste doświadczenia i eksperymenty dostosowane do wieku Dziecka,
- Obserwacja otoczenia i przyrody w formie zabaw i codziennych aktywności.

4. Kształtowanie podstawowych umiejętności społecznych

Rozwój emocjonalny:

- Wspieranie wyrażania uczuć i emocji,

- Budowanie więzi z opiekunami i rówieśnikami,
- Kształtowanie poczucia własnej wartości i samodzielności.

Rozwój społeczny:

- Nauka współpracy, dzielenia się i funkcjonowania w grupie,
- Budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych,
- Wdrażanie prostych zasad obowiązujących w grupie.

Bezpieczne i wspierające środowisko:

- Tworzenie przyjaznej i stabilnej atmosfery,
- Umożliwienie Dziecku rozwoju zgodnie z jego tempem i możliwościami,
- Zapewnienie wsparcia w sytuacjach trudnych i konfliktowych.

Rozwój poznawczy poprzez zabawę:

- Stymulowanie ciekawości i eksploracji otoczenia,
- Wspieranie uczenia się przez zabawę, rozwijanie spostrzegawczości, pamięci i logicznego myślenia.

Interakcje i empatia:

- Nauka współpracy i dzielenia się z rówieśnikami i dorosłymi,
- Rozwijanie empatii i rozumienia emocji innych,
- Wspieranie pozytywnych kontaktów społecznych w codziennych sytuacjach.

5. Kształtowanie samodzielności w codziennych czynnościach

Samodzielność w czynnościach codziennych:

- Zachęcanie Dziecka do samodzielnych prób ubierania się, jedzenia oraz sprzątania po sobie,
- Stopniowe zwiększanie zakresu samodzielnych działań w zależności od możliwości Dziecka,
- Umożliwienie podejmowania decyzji i wyborów w codziennych sytuacjach.

Wsparcie w pokonywaniu trudności:

- Pomoc w radzeniu sobie z wyzwaniami przy jednoczesnym rozwijaniu wiary we własne możliwości,
- Dostosowanie poziomu wsparcia do potrzeb Dziecka – obecność opiekuna bez przejmowania kontroli,
- Docenianie wysiłku i prób, niezależnie od efektu końcowego.

Tworzenie warunków sprzyjających samodzielności i ciekawości:

- Oferowanie odpowiednio dobranych zabaw, materiałów i przestrzeni, które wspierają eksplorację i aktywność Dziecka,
- Proponowanie prostych eksperymentów i doświadczeń umożliwiających odkrywanie otoczenia,
- Wspieranie naturalnej ciekawości i inicjatywy Dziecka poprzez obserwację, wskazówki i zachętę do samodzielnego działania

6. Wprowadzanie w zasady i normy społeczne

Budowanie pozytywnych relacji społecznych:

- Wspieranie współpracy, dzielenia się i czekania na swoją kolej,
- Zachęcanie do wspólnych zabaw i aktywności integrujących grupę,
- Nauka empatii poprzez obserwowanie i komentowanie emocji rówieśników.

Ustalanie jasnych reguł funkcjonowania w grupie:

- Wprowadzanie prostych zasad dotyczących bezpieczeństwa, zachowań w grupie i codziennych czynności,
- Przypominanie reguł w codziennych sytuacjach i wzmacnianie ich przestrzegania.

Wzmacnianie zachowań pożądanych:

- Używanie pochwał i pozytywnego wzmocnienia w odpowiedzi na właściwe zachowania,
- Docenianie prób współpracy, samodzielności i wyrażania emocji w sposób akceptowalny społecznie.

Uczenie poszanowania przedmiotów i przestrzeni wspólnej:

- Wspólne dbanie o zabawki, pomoce dydaktyczne i otoczenie sali,
- Przypominanie o odkładaniu rzeczy na miejsce i utrzymaniu porządku,
- Modelowanie właściwych postaw w codziennych czynnościach.

7. Współpraca z Rodziną Dziecka

Systematyczna wymiana informacji:

- Regularne przekazywanie Rodzicom informacji o rozwoju, postępach i funkcjonowaniu Dziecka,
- Umożliwienie Rodzicom zadawania pytań i omawiania obserwacji,
- Dokumentowanie ważnych obserwacji i działań wychowawczych w codziennej komunikacji.

Włączanie Rodziców w życie Żłobka:

- Organizowanie zajęć otwartych, warsztatów i spotkań edukacyjnych,
- Udział Rodziców w uroczystościach i wydarzeniach grupowych,
- Zachęcanie do współtworzenia inicjatyw wychowawczo-edukacyjnych.

Wspieranie Rodziny i spójność wychowania:

- Doradztwo i konsultacje w zakresie opieki i wychowania Dziecka,
- Wspólne ustalanie zasad i strategii wspierających rozwój Dziecka,
- Dążenie do spójności oddziaływań wychowawczych w domu i w Żłobku.

8. Wspieranie adaptacji Dziecka do Żłobka

Stopniowe wprowadzanie w życie grupy:

- Dostosowanie tempa adaptacji do potrzeb i możliwości Dziecka,

- Początkowe krótkie pobyty i stopniowe wydłużanie czasu spędzanego w Żłobku,
- Wprowadzanie Dziecka do codziennych czynności i rytuałów w sposób łagodny i przewidywalny.

Tworzenie atmosfery zaufania i bliskości:

- Zapewnienie Dziecku poczucia bezpieczeństwa poprzez obecność stałych opiekunów,
- Możliwość korzystania z przedmiotów przynoszących poczucie bezpieczeństwa (np. kocyk, przytulanka),
- Wspieranie pozytywnych interakcji i bliskości emocjonalnej między Dzieckiem a personelem.

Indywidualne podejście:

- Uwzględnianie temperamentu, potrzeb emocjonalnych i rozwojowych każdego Dziecka,
- Obserwacja reakcji Dziecka i dostosowywanie form wsparcia,
- Elastyczne reagowanie na sytuacje trudne i potrzeby Rodzica oraz Dziecka.

Cele edukacyjne:

1. Rozwój mowy i komunikacji

Stymulowanie rozwoju mowy:

- Wprowadzanie piosenek, wierszyków, rymowanek oraz zabaw dźwiękonaśladowczych,
- Zachęcanie Dzieci do nazywania emocji, przedmiotów i wykonywanych czynności.

Wsparcie komunikacji niewerbalnej:

- Rozwijanie gestów, mimiki, wskazywania i innych form niewerbalnego porozumiewania się,
- Odpowiadanie na sygnały werbalne i niewerbalne Dziecka w sposób adekwatny i spokojny.

Aktywne słuchanie i zainteresowanie Dzieckiem:

- Uważna obserwacja działań Dziecka oraz komentowanie ich w sposób wspierający i nienarzucający się,
- Wyrażanie autentycznego zainteresowania aktywnościami Dziecka, jego emocjami i próbami komunikacji,
- Nazywanie czynności, emocji i stanów Dziecka, co wspiera rozwój mowy i poczucie bycia zauważonym.

Tworzenie przestrzeni do dialogu:

- Dostosowanie tempa i formy komunikacji do możliwości Dziecka,
- Zachęcanie do interakcji i rozmowy w codziennych sytuacjach,
- Wspieranie Dziecka w wyrażaniu swoich potrzeb i emocji poprzez słowa i gesty.

- Wspieranie sprawności ruchowej poprzez taniec, zabawy gimnastyczne, rytmiczne i ruchowe.
- Doskonalenie równowagi podczas chodzenia po liniach i torach przeszkód.
- Zachęcanie do aktywności na świeżym powietrzu, np. biegi, skoki, jazda na jeźdźniku.
- raczkowanie, czołganie się,
- chodzenie, bieganie, zatrzymywanie się,
- wchodzenie i schodzenie po schodach (z asekuracją),
- wspinanie się, pokonywanie niskich przeszkód,
- turlanie się, toczenie, obracanie ciała,
- skakanie obunóż, podskoki,
- pchanie i ciągnięcie przedmiotów,

- rzucanie, chwytanie i kopanie piłki,

4. Rozwój motoryki małej

- Usprawnianie dłoni i palców poprzez zabawy manipulacyjne, układanie klocków, przekładanie i przesypywanie.
- Wprowadzanie pierwszych form plastycznych, takich jak malowanie palcami, gąbką, kredkami oraz lepienie z ciastoliny.
- Ćwiczenie precyzji poprzez nawlekanie dużych koralików i wkładanie elementów w otwory.
- chwytanie, przekładanie i manipulowanie małymi przedmiotami,
- wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników,
- przelewanie, przesypywanie (np. woda, piasek, ryż),
- ugniatanie, wałkowanie, formowanie mas plastycznych,
- nawlekanie dużych koralików,
- dopasowywanie kształtów, sortowanie,
- obracanie, otwieranie i zamykanie (pudełka, zakrętki),
- rysowanie palcem, kredką, mazakiem,
- darcie, gniecenie papieru,
- zabawy paluszkowe i manipulacyjne.

5. Rozwijanie wrażliwości muzycznej i rytmicznej

- Nauka prostych piosenek oraz zabaw muzyczno-ruchowych, np. „Ręce w górę, ręce w dół”, „Kółko graniaste”, tańce przy muzyce dziecięcej.
- Rozpoznawanie dźwięków i rytmów, gra na prostych instrumentach: grzechotki, bębenek, tamburyn, dzwoneczki. Przykłady aktywności: naśladowanie rytmu, uderzanie w bębenek w rytm piosenki, tworzenie własnych prostych rytmów.
- Reagowanie na zmiany w muzyce, np. w tempie, głośności czy nastroju: chodzenie szybciej przy szybkiej muzyce, zatrzymywanie się przy pauzie, podskakiwanie w rytm akcentów muzycznych, wyrażanie emocji ruchem przy spokojnej lub wesołej melodii.

6. Rozwijanie kreatywności i ekspresji

Swobodna ekspresja plastyczna i ruchowa

Zachęcanie Dzieci do samodzielnego wyrażania siebie poprzez różne formy aktywności: malowanie palcami, rysowanie kredkami, lepienie z plasteliny, taniec przy muzyce, improwizowane ruchy i gesty.

Tworzenie prac plastycznych różnymi technikami

Umożliwienie eksperymentowania z różnymi materiałami i technikami:

- malowanie farbami, kredkami, gąbkami, pędzelkami;
- wyklejanki z papieru kolorowego, materiałów naturalnych (liście, patyczki);

- lepienie i ugniatanie mas plastycznych, gliny lub ciastoliny;
- tworzenie prostych kolaży i kompozycji przestrzennych.

Zabawy tematyczne i konstrukcyjne rozwijające wyobraźnię

Proponowanie aktywności, które pobudzają myślenie twórcze i wyobraźnię:

- budowanie z klocków, pudełek lub materiałów recyklingowych;
- zabawy tematyczne „sklep”, „dom”, „podróż w kosmos” z wykorzystaniem rekwizytów;
- improwizowane scenki i odgrywanie ról;
- tworzenie prostych historii obrazkowych lub ruchowych.

7. Wychowanie przez kontakt z książką

Zapoznanie Dzieci z książkami

Wprowadzanie Dzieci w świat książek poprzez różne formy aktywności:

- wspólne oglądanie ilustracji i omawianie szczegółów obrazków,
- czytanie krótkich, prostych opowiadań z wyraźną modulacją głosu,
- opowiadanie własnych historii inspirowanych obrazkami w książkach,
- zabawy „co się wydarzy dalej?” - Dzieci przewidują zakończenie historii.

Rozwijanie koncentracji i pamięci

Stymulowanie uwagi i pamięci Dziecka poprzez:

- krótkie historyjki obrazkowe, które Dzieci mogą układać w kolejności zdarzeń,
- proste zagadki i pytania dotyczące treści książki,
- wspólne opowiadanie znanych już historii, aby Dziecko mogło powtarzać i utrwalać treść.

Kształtowanie pozytywnej postawy wobec książek

Wdrażanie nawyku dbania o książki oraz rozwijanie szacunku do czytania:

- wspólne odkładanie książek na półkę, układanie ich w porządku,
- delikatne dotykanie stron i opieka nad materiałami,
- nagradzanie ciekawości i zainteresowania książką w codziennych zabawach.

8. Wychowanie przyrodnicze

Obserwowanie przyrody

Zachęcanie Dzieci do uważnej obserwacji otoczenia i zjawisk przyrodniczych:

- rozpoznawanie pór roku i zmian w przyrodzie (np. liście spadające jesienią, kwitnące kwiaty wiosną),
- obserwacja pogody i omawianie jej wpływu na codzienne życie,
- poznawanie roślin i zwierząt w najbliższym otoczeniu – w parku, ogrodzie czy na spacerze.

Kształtowanie postaw proekologicznych

Wprowadzanie Dzieci w zasady dbania o środowisko:

- nauka segregacji odpadów poprzez zabawę i praktyczne działania,
- opieka nad roślinami w sali i ogrodzie, podlewanie, sadzenie, pielęgnacja kwiatów, warzyw i ziół,
- rozmowy o szanowaniu zwierząt i ochronie środowiska naturalnego.

Kontakt z naturą

Wspieranie aktywności na świeżym powietrzu i eksploracji otoczenia:

- spacerowanie tematyczne (np. obserwacja zwierząt, roślin, kamieni, liści),
- zabawy sensoryczne w piasku, wodzie, liściach, trawie,
- poznawanie przyrody poprzez eksperymenty i doświadczenia (np. sadzenie nasion, obserwacja wzrostu roślin).

9. Kształtowanie umiejętności samoobsługowych

Samodzielność w codziennych czynnościach

Wspieranie Dzieci w nabywaniu podstawowych umiejętności samoobsługowych:

- samodzielne jedzenie i picie, korzystanie z kubeczka, sztućców dostosowanych do wieku,
- mycie rąk przed i po posiłku oraz po zabawie, mycie twarzy, próby korzystania z chusteczek higienicznych,
- próby samodzielnego ubierania się i rozbierania, np. zakładanie butów, kurtki, zapinanie guzików lub suwaków.

Wzmacnianie pozytywnych nawyków higienicznych

Kształtowanie poczucia czystości i dbania o zdrowie:

- regularne mycie rąk, używanie mydła i ręcznika papierowego,
- nauka higienicznego korzystania z toalety (dla starszych Dzieci w grupie 2–3 lat),

Dbanie o porządek wokół siebie

Wprowadzanie zasad utrzymania czystości w sali i w otoczeniu:

- odkładanie zabawek i materiałów plastycznych na miejsce po zabawie,
- dbanie o swoje rzeczy osobiste, ubrania i przybory,
- wspólne sprzątanie i porządkowanie przestrzeni w formie zabawy.

10. Rozwijanie umiejętności społecznych

Uczenie czekania na swoją kolej, dzielenia się i współpracy

Wspieranie Dzieci w nawiązywaniu kontaktów i wspólnych działań:

- gry i zabawy zespołowe, w których Dzieci muszą poczekać na swoją kolej,
- dzielenie się zabawkami i materiałami plastycznymi,
- wykonywanie wspólnych projektów lub konstrukcji wymagających współpracy.

Rozwijanie empatii i pozytywnych relacji w grupie

Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i reagowania na emocje innych:

- komentowanie uczuć Dziecka („Widzę, że jesteś smutny, bo zabawka się przewróciła”),
- nauka wspierania i pocieszania rówieśników,
- zabawy odgrywające role i scenki, które uczą współdziałania i zrozumienia perspektywy innych.

Wprowadzanie prostych zasad i norm obowiązujących w grupie

Wdrażanie podstawowych reguł funkcjonowania w grupie:

- zasady bezpieczeństwa podczas zabawy,
- wspólne ustalanie reguł („Czekamy na swoją kolej”, „Nie bijemy i nie popychamy”),
- przypominanie i wzmacnianie pozytywnych zachowań w codziennych sytuacjach.

11. Dostęp do specjalistów

Placówka zapewnia możliwość konsultacji ze specjalistami wspierającymi rozwój Dziecka, w tym:

- psychologiem dziecięcym,
- logopedą,
- terapeutą integracji sensorycznej.

Konsultacje odbywają się we współpracy z Rodzicami i mają na celu wczesne rozpoznawanie potrzeb rozwojowych oraz wspólne planowanie działań wspierających Dziecko.

METODY WYKORZYSTYWANE PODCZAS REALIZACJI PLANU

- **Techniki zabaw paluszkowych** – zabawy wspomagające motorykę małą, ćwiczące palce i dłonie.
- **Metoda Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne** – rozwijanie poprzez ćwiczenia i zabawy takich cech jak poczucie własnej wartości, pewność siebie, poczucie odpowiedzialności i bezpieczeństwa, wrażliwość oraz umiejętność nawiązywania kontaktów z innymi.
- **Pedagogika zabawy Klanza** – zajęcia wdrażające zasady pracy z grupą, wspomagające integrację i współpracę w grupie.
- **Ćwiczenia rytmiczno-muzyczne** – rozwijanie poczucia rytmu i wrażliwości muzycznej.
- **Metoda gimnastyki twórczej** – ekspresyjna improwizacja ruchowa, wspierająca kreatywność i wyrażanie emocji poprzez ruch.
- **Akademia zdrowego gotowania** – zajęcia kulinarne wspierające naukę zdrowych nawyków żywieniowych.
- **Masaż relaksacyjny z wykorzystaniem muzyki relaksacyjnej** – wspomagający odprężenie, wyciszenie i koncentrację.
- **Elementy metody aktywnego słuchania muzyki wg Batii Strauss** – kontakt z muzyką jako źródło twórczych działań, poszukiwań i samowyróżniania, np. w tańcu lub śpiewie.

- **Elementy Dziecięcej matematyki** - wprowadzania Dzieci w świat liczb, kształtów i podstawowych pojęć matematycznych poprzez zabawę, gry edukacyjne, liczenie przedmiotów, układanie klocków według wzoru, rozpoznawanie figur geometrycznych.
- **Twórcze metody pracy z grupą** - obejmują zabawy zespołowe, gry integracyjne.
- **Techniki rysunkowe i malarskie** – **różne** sposoby tworzenia obrazów: rysowanie ołówkiem, węglem, pastelami, malowanie farbami akwarelowymi.
- **Sensoplastyka** - zajęcia sensoryczne z wykorzystaniem farb, ciastolin, mąki, wody, piasku i innych materiałów.

RAMOWY HARMONOGRAM DNIA

GODZINA	ELEMENTY HARMONOGRAMU DNIA	CZYNNOŚCI
7:00 – 8:30	POCZĄTEK DNIA, SCHODZENIE SIĘ DZIECI. ROZBIERANIE W SZATNI	Dziecko jest rozbierane w szatni, żegna się z rodzicami, a następnie wita się z opiekunkami oraz z koleżankami i kolegami w grupie, do której jest wprowadzane. Opiekunki dbają o to, aby moment pożegnania z rodzicami był bezpieczny i spokojny, a Dziecko poczuło się komfortowo i pewnie w nowym otoczeniu.
7:00 – 8:20	ZABAWY SWOBODNE	Dziecko ma możliwość zabawy indywidualnej, w grupie lub z opiekunką w odpowiednio przygotowanej przestrzeni. Może również obserwować zabawy innych dzieci i stopniowo brać w nich udział, co wspiera rozwój społeczny, umiejętność współpracy oraz integrację z rówieśnikami.
8:20 – 8:30	MYCIE RĄK PRZED POSIŁKIEM	Dziecko obserwuje porządkowanie sali lub aktywnie w nim uczestniczy, wykonując drobne czynności porządkowe zgodnie ze swoimi możliwościami. Następnie przed posiłkiem Dziecko myje ręczki samodzielnie lub korzysta z pomocy opiekunek, w zależności od swoich umiejętności i potrzeb.
8:30 – 9:00	ŚNIADANIE	Dziecko spożywa posiłek samodzielnie, mając możliwość wyboru, co je i w jakiej ilości. Młodsze dzieci korzystają z pomocy opiekunek przy jedzeniu, co wspiera ich bezpieczeństwo i komfort podczas posiłku.
9:00-10:30	ZABAWOWE AKTYWNOŚCI EDUKACYJNE.	Dzieci uczestniczą w przywitaniu w kręgu oraz w różnorodnych zajęciach zorganizowanych i dowolnych, dostosowanych do ich wieku i potrzeb. W ramach zajęć realizowane są m.in. zabawy plastyczne, muzyczne, ruchowe, tematyczne, logopedyczne oraz manipulacyjne. Dzieci wykazują inicjatywę, podejmując także

samodzielne aktywności zabawowe. W ciepłe dni korzystają z placu zabaw lub udają się na spacer gdzie aktywności dostosowane są do ich możliwości.

10:30 - 11:00	CZYNNOŚCI PIELĘGNACYJNE I HIGIENICZNE, PRZYGOTOWANIE DO POSIŁKU	Dziecko samodzielnie myje ręce lub współpracuje z opiekunem. Starsze dzieci korzystają z toalety, młodsze – z nocników.
11:00 - 11:30	ZUPA	Dziecko spożywa posiłek samodzielnie, wybierając, co i ile zje. Młodsze Dzieci korzystają z pomocy opiekunek.
11:30 – 13:30	ODPOCZYNEK – LEŻAKOWANIE	Dzieci są stopniowo przygotowywane do leżakowania poprzez odpowiednie uspokojenie i zapewnienie komfortowych warunków. Leżakowanie odbywa się według indywidualnych potrzeb każdego dziecka — niektóre Dzieci śpią, inne korzystają z relaksacji, co sprzyja regeneracji sił i wyciszeniu. Po zakończeniu odpoczynku dzieci są przygotowywane do obiadu, co obejmuje mycie rąk oraz przygotowanie miejsca do spożycia posiłku.
13:30 - 14:00	CZYNNOŚCI PIELĘGNACYJNE I HIGIENICZNE, PRZYGOTOWANIE DO POSIŁKU	Dziecko samodzielnie myje ręce lub współpracuje z opiekunem. Starsze dzieci korzystają z toalety, młodsze – z nocników.
14:00 : 14:30	II DANIE, PODWIECZOREK	Obiad II danie, Dzieci uczą się także zasad samodzielnego jedzenia oraz kulturalnego spożywania posiłków.
14:30 : 17:00	OCZEKIWANIE NA RODZICÓW	Dzieci bawią się dowolnie lub inspirowane zajęciami, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, na sali lub na placu zabaw. Oczekując na rodziców, uczestniczą w rozmowach z opiekunami i zajęciach indywidualnych.

1. Stałe elementy dnia

Elementy powtarzające się codziennie, tworzące bezpieczny rytm dnia:

1. Powitanie i adaptacja poranna

- Przyjmowanie Dzieci i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa,
- Rozmowy, przytulenie, obserwacja potrzeb Dziecka,
- Swobodna zabawa po przyjściu do sali, umożliwiająca łagodne rozpoczęcie dnia.

2. Posiłki (zgodnie z wytycznymi żywieniowymi)

- Śniadanie/przekąska,
- zupa,

- drugie danie,
- podwieczorek,
- Personel dostosowuje tempo posiłku do możliwości i preferencji Dziecka,
- Zachowanie poszanowania indywidualnych potrzeb żywieniowych i rytmu Dziecka.

3. Odpoczynek / drzemka

- Czas na wyciszenie lub sen,
- Alternatywy dla Dzieci, które nie śpią (ciche aktywności wspierające relaks).

4. Pobyt na świeżym powietrzu

- Spacer, wyjścia na plac zabaw, zabawy ruchowe,
- Możliwość obserwacji przyrody, eksploracji otoczenia i zabawy swobodnej.

5. Czynności higieniczne i pielęgnacyjne

- Przewijanie, mycie rąk, korzystanie z toalety,
- Dbanie o higienę zgodnie z indywidualnym rytmem Dziecka,
- Czynności higieniczne realizowane są z poszanowaniem intymności, w sposób delikatny i spokojny,
- Opiekunowie informują Dziecko na bieżąco o podejmowanych działaniach, utrzymując pozytywną relację.

2. Zmienne elementy dnia

Zmienne elementy dnia są elastycznie planowane i realizowane z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych Dzieci, ich zainteresowań oraz aktualnych możliwości psychofizycznych. Organizacja tych elementów dostosowana jest do planowanych działań edukacyjnych oraz bieżącej sytuacji w grupie, umożliwiając Dzieciom aktywne uczestnictwo i wspierając ich wszechstronny rozwój.

1. Zajęcia edukacyjne i opiekuńczo-wychowawcze

- Zajęcia tematyczne, muzyczne, sensoryczne, językowe, plastyczne i ruchowe,
- Prowadzone metodami dostosowanymi do wieku i temperamentu Dzieci,
- Krótkie, elastyczne, oparte na zabawie i eksploracji,
- Dostarczanie dzieciom materiałów, przedmiotów i narzędzi rozwijających aktywności i zabawy,
- Proponowanie nowych elementów w oparciu o obserwację potrzeb i zainteresowań dziecka,
- Stwarzanie możliwości do zabawy równoległej jako formy modelowania działań,
- Nienarzucanie sposobu ani momentu wykorzystania nowych materiałów, Dziecko samodzielnie decyduje, kiedy i jak z nich skorzysta.

3. Zabawy swobodne

- **Wybór aktywności przez Dziecko**
 - Dziecko wybiera aktywności zgodnie ze swoimi preferencjami i zainteresowaniami,
 - Dostęp do różnorodnych kątek tematycznych, zabawek i materiałów,
 - Zabawy wspierają rozwój umiejętności społecznych i kreatywności.
- **Udział opiekuna w zabawie**
 - Włączanie się do zabawy Dziecka, gdy jest to potrzebne – w celu wsparcia, poczucia bezpieczeństwa lub rozwijania umiejętności,
 - Wycofywanie się z zabawy, gdy Dziecko jest samodzielne, a obecność dorosłego nie jest niezbędna,
 - Podążanie za inicjatywą Dziecka bez przejmowania kontroli nad przebiegiem zabawy,
 - Uważna obserwacja jako forma towarzyszenia – gotowość do wsparcia bez zakłócania naturalnej aktywności Dziecka.

4. Zajęcia w małych grupach lub indywidualne

- **Wsparcie rozwoju Dziecka**
 - Wspieranie rozwoju poznawczego, motorycznego i emocjonalnego,
 - Dostosowanie działań do możliwości i potrzeb poszczególnych Dzieci.
- **Praca indywidualna 1:1**
 - Udzielanie wsparcia w sytuacjach wymagających indywidualnej pomocy,
 - Skupienie uwagi na Dziecku w celu rozwijania konkretnych umiejętności lub pokonywania trudności.

5. Zabawy ruchowe

- **Miejsce i formy aktywności**
 - Zabawy ruchowe prowadzone zarówno w sali, jak i na świeżym powietrzu,
 - Wprowadzanie elementów metod ruchowych, np. Sherborne czy Knillowie.
- **Rozwój motoryczny**
 - Stymulacja dużej motoryki (bieganie, skakanie, wspinanie),
 - Stymulacja małej motoryki (manipulacja drobnymi przedmiotami, ćwiczenia manualne).

6. Zajęcia relaksacyjne i wyciszające

- **Formy aktywności**

- Bajkoterapia, muzyka relaksacyjna, masażyki,
- Ćwiczenia oddechowe oraz zabawy z kołysaniem.
- **Cele zajęć**
 - Wspieranie wyciszenia i relaksu Dzieci,
 - Pomoc w regulacji emocji i napięcia mięśniowego,
 - Rozwijanie świadomości ciała i umiejętności relaksowania się w codziennych sytuacjach.

7. Spontaniczne aktywności wynikające z potrzeb Dzieci

- **Odpoczynek i bliskość**
 - Zapewnienie możliwości odpoczynku, bliskości i kontaktu fizycznego zgodnie z potrzebami Dziecka.
- **Elastyczność w posiłkach**
 - Umożliwienie jedzenia poza stałymi godzinami, jeśli Dziecko tego potrzebuje,
 - Dostosowanie rytmu dnia do indywidualnych potrzeb Dziecka.
- **Zmiana aktywności i tempa**
 - Możliwość wycofania się z zajęć lub zabawy,
 - Dostosowanie tempa i rodzaju aktywności do aktualnego stanu Dziecka,
 - Reagowanie na sygnały Dziecka w sposób elastyczny i wspierający.

Elastyczność harmonogramu a prawa Dziecka

Harmonogram uwzględnia:

- **odpoczynek i zabawę (Art. 31):** Elastyczność pozwala na nieplanowane chwile relaksu, spontaniczną grę i udział w zajęciach rekreacyjnych, które są kluczowe dla rozwoju Dziecka i regeneracji, w przeciwieństwie do przeładowanych rozkładów.
- **rozwój w indywidualnym tempie (Art. 6):** Harmonogram musi być dostosowany do tempa i potrzeb Dziecka, a elastyczność umożliwia odejście od planu, gdy Dziecko potrzebuje więcej czasu na zadanie lub odpoczynek.
- **prawo do bycia wysłuchanym (Art. 12):** Elastyczny harmonogram pozwala na uwzględnienie opinii Dziecka, np. wybór aktywności w czasie wolnym, co buduje poczucie sprawczości i szacunku.
- **bezpieczeństwo i opiekę (Art. 3 i 19):** Zapewnienie stabilności i przewidywalności (elementy harmonogramu) jest ważne, ale elastyczność daje możliwość reagowania na emocje i potrzeby Dziecka, co wzmacnia poczucie bezpieczeństwa, a nie je narusza.

W praktyce oznacza to, że harmonogram nie jest realizowany sztywno, personel podąża za Dzieckiem, kierując się jego dobrostanem.

Planowane aktywności

Planowane aktywności Dzieci w Żłobku opierają się przede wszystkim na doświadczeniach codziennych, czyli sytuacjach i czynnościach, które regularnie powtarzają się w rytmie dnia. To właśnie te stałe, przewidywalne momenty takie jak posiłki, zabawy, odpoczynek, czynności higieniczne czy wyjścia na świeże powietrze, stanowią fundament rozwoju małego Dziecka. Dzięki nim Dziecko buduje poczucie bezpieczeństwa, stabilności i zaufania do otoczenia, co jest niezbędne dla jego prawidłowego funkcjonowania emocjonalnego i społecznego.

Doświadczenia codzienne mają kluczowe znaczenie w kształtowaniu osobowości Dziecka. Poprzez powtarzalne czynności Dziecko stopniowo rozwija kompetencje społeczne i emocjonalne, uczy się współpracy, empatii, wytrwałości, podejmowania wysiłku oraz radzenia sobie z emocjami. Codzienne aktywności sprzyjają także budowaniu samoświadomości, motywacji do działania oraz postaw wspierających zdrowie i sprawność fizyczną. Harmonijny, powtarzalny schemat dnia pozwala Dziecku lepiej rozumieć otaczający świat i własne miejsce w nim, a jednocześnie tworzy charakterystyczną kulturę i atmosferę wychowawczą placówki.

Podstawową formą aktywności Dzieci jest zabawa, która stanowi kluczową praktykę w opiece i edukacji we wczesnym dzieciństwie. Zadaniem opiekunów jest stwarzanie wszystkim Dzieciom warunków do różnorodnych zabaw i gier, dostosowanych do ich wieku, potrzeb i możliwości rozwojowych. Zabawa jest dla Dziecka naturalnym sposobem poznawania świata, uczenia się i przeżywania codzienności. Nie jest ona postrzegana przez Dzieci jako narzędzie do osiągnięcia określonych celów, lecz jako forma aktywnego bycia i doświadczania rzeczywistości, która daje radość, satysfakcję i poczucie sprawstwa.

W trakcie zabawy Dzieci są aktywnymi uczestnikami procesu rozwoju – badają otoczenie, tworzą relacje społeczne, nadają znaczenia swoim doświadczeniom, naśladują dorosłych i rówieśników, a także podejmują próby twórczego działania. Zabawa umożliwia Dzieciom bezpieczne eksperymentowanie, testowanie własnych pomysłów, przepracowywanie trudnych emocji i doświadczeń oraz uczenie się poprzez próby i błędy. Dzięki temu Dzieci rozwijają wyobraźnię, kreatywność i zdolność samodzielnego myślenia.

Proponowane zabawy edukacyjne obejmują wszystkie obszary rozwoju Dziecka i łączą w sobie elementy radości, współdziałania oraz rozwijania indywidualnych umiejętności. W miarę zdobywania nowych doświadczeń zabawa staje się coraz bardziej złożona, a interakcje między dziećmi oraz między dziećmi a personelem wspierają rozwój myślenia, mowy i kompetencji społecznych. Poprzez zabawę Dzieci uczą się zasad funkcjonowania w grupie, obserwują otaczający świat, eksperymentują i stopniowo rozumieją reguły panujące w społeczności.

Zabawa grupowa sprzyja także nauce regulowania emocji oraz uwzględniania perspektywy innych osób. Wspólne aktywności wzmacniają poczucie wspólnoty, budują pozytywną atmosferę emocjonalną i sprzyjają tworzeniu bezpiecznych, wspierających relacji. Dzięki przemyślanemu planowaniu codziennych aktywności Żłobek stwarza Dzieciom warunki do harmonijnego rozwoju, dobrego samopoczucia oraz radosnego i aktywnego uczestnictwa w życiu grupy.

Celebrowanie świąt, zwyczajów oraz innych ważnych dla Dziecka dni stanowi istotny element życia Żłobka i pełni ważną funkcję wychowawczą oraz rozwojową. Działania te mają na celu wzmacnianie poczucia własnej wartości Dziecka, budowanie jego samoświadomości oraz podkreślanie, że jest ono ważną i zauważaną częścią społeczności. Uroczystości i wydarzenia okolicznościowe pomagają Dzieciom doświadczać radości bycia razem, uczą przeżywania emocji, dzielenia się nimi oraz stopniowo wprowadzają w świat tradycji i relacji społecznych.

W placówce organizowane są wydarzenia szczególnie bliskie Dzieciom i ich Rodzinom, takie jak urodziny Dzieci, które celebrowane są w sposób dostosowany do wieku i możliwości najmłodszych, z poszanowaniem ich indywidualnych potrzeb. Ważnym elementem kalendarza są również obchody Dnia Dziecka, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Matki, Dnia Ojca. Okazje te sprzyjają wzmacnianiu więzi rodzinnych, budowaniu pozytywnych relacji oraz kształtowaniu u Dzieci poczucia przynależności i bezpieczeństwa.

Placówka może także podejmować działania związane z obchodami powszechnie znanych i celebrowanych świąt, takich jak Boże Narodzenie czy Wielkanoc. Organizacja tych wydarzeń odbywa się z zachowaniem uwagi na różnorodność kulturową i światopoglądową Rodzin, z poszanowaniem ich tradycji, wartości oraz przekonań. Udział Dzieci w takich uroczystościach ma charakter integracyjny, wspierający rozwój społeczny i emocjonalny, a nie narzucający określonych wzorców.

Celebrowanie ważnych dni w życiu Dziecka oraz wspólnych świąt sprzyja tworzeniu pozytywnej atmosfery w placówce, wzmacnia poczucie wspólnoty oraz pomaga Dzieciom stopniowo poznawać otaczający je świat, ucząc szacunku dla siebie i innych.

Wspieranie rozwoju autonomii Dzieci

Działania personelu:

1. Organizacja przestrzeni

- aranżowanie przestrzeni w sposób umożliwiający Dzieciom samodzielną zabawę i wybór aktywności;
- zapewnienie dostępu do zabawek i materiałów dostosowanych do wieku Dzieci;
- umożliwianie Dzieciom modyfikowania przestrzeni zabaw.

2. Podejmowanie decyzji

- dawanie Dzieciom możliwości wyboru (zabawy, partnera, aktywności);
- umożliwianie podejmowania prostych ról (np. dyżury w najstarszych grupach);
- respektowanie decyzji Dzieci dotyczących dzielenia się zabawkami i kontaktów z innymi.

3. Samodzielność w codziennych czynnościach

- pozostawianie Dzieciom czasu na samodzielne wykonywanie czynności;
- zachęcanie do prób samodzielności bez wyręczania;
- umożliwianie Dzieciom pomagania innym Dzieciom.

4. Rozwiązywanie konfliktów

- wspieranie Dzieci w samodzielnym rozwiązywaniu konfliktów;
- udzielanie pomocy tylko wtedy, gdy Dzieci nie potrafią znaleźć rozwiązania;
- stosowanie wspólnych strategii reagowania na konflikty.

Wspieranie współpracy i komunikacji Dzieci w grupie

Zadania personelu:

- udzielanie Dzieciom prostych wskazówek dotyczących współpracy (np. „Najpierw on, potem ty”);
- umożliwianie Dzieciom decydowania, z kim chcą się bawić, przy obecności personelu w pobliżu;
- stosowanie pozytywnych komunikatów korygujących (co Dziecko może zrobić);
- modelowanie właściwych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej;
- wprowadzanie jasnych zasad funkcjonowania w grupie i wyjaśnianie ich znaczenia;
- konsekwentne i spokojne przypominanie zasad.

Celebrowanie świąt i ważnych wydarzeń

Plan OWE przewiduje celebrowanie świąt, zwyczajów oraz innych ważnych wydarzeń z życia Dzieci, z poszanowaniem ich autonomii i różnorodności Rodzin.

Zasady celebrowania:

1. Ważne dni Dzieci

- urodziny – zgodnie z jednolitym, ustalonym z Rodzicami rytuałem;
- Dzień Dziecka, Dzień Rodziców, Dzień Babci i Dziadka – w formie wspólnego przeżywania i zabawy, bez obowiązku wręczania prezentów.

2. Święta kulturowe i tradycyjne

- celebrowanie powszechnych świąt (np. Boże Narodzenie, Wielkanoc);
- zakres i forma świętowania są uzgadniane z Rodzicami;
- uwzględnia się różnice kulturowe i światopoglądowe.

3. Prawo Dziecka do odmowy

- Dziecko ma prawo odmówić udziału w wydarzeniu lub jego elementach;
- odmowa jest respektowana i nie pociąga za sobą konsekwencji;
- personel szanuje granice Dziecka, w tym dotyczące kontaktu fizycznego.

Poznanie i doświadczanie otaczającego świata

W Planie opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnym instytucji opieki są spisane wskazówki metodyczne dla personelu sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez Dzieci.

Wskazówki metodyczne dla personelu:

Personel wspiera Dzieci w poznawaniu i doświadczaniu świata poprzez:

1. Organizację środowiska edukacyjnego

- zapewnienie Dzieciom możliwości działania indywidualnego, w małych grupach oraz w całej grupie;
- tworzenie różnorodnych kącików tematycznych (np. manipulacyjnych, sensorycznych, konstrukcyjnych, plastycznych, przyrodniczych);
- regularne uzupełnianie kącików o nowe materiały, zabawki i przedmioty (nie rzadziej niż co 7–10 dni);
- modyfikowanie tematyki kącików zgodnie z aktualnymi zainteresowaniami Dzieci i ich potrzebami rozwojowymi;
- zapewnienie Dzieciom dostępu do materiałów naturalnych oraz przedmiotów codziennego użytku.

2. Swobodę eksploracji i wyboru

- umożliwianie Dzieciom decydowania, czym, w jaki sposób i jak długo będą się bawić;
- stwarzanie Dzieciom możliwości udziału w zajęciach zorganizowanych bez wywierania presji na uczestnictwo;
- dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości koncentracji i zainteresowania Dzieci.

3. Uczenie się przez działanie i doświadczenie

- organizowanie zabaw opartych na bezpośrednim doświadczaniu i manipulowaniu przedmiotami;
- inspirowanie Dzieci do poszerzania wiedzy i umiejętności poprzez obserwację, zadawanie pytań i naśladowanie;
- stwarzanie Dzieciom warunków do eksperymentowania oraz uczenia się na błędach;
- umożliwianie Dzieciom mierzenia się z nowościami i trudnościami w relacjach z przedmiotami oraz innymi dziećmi.

4. Kontakt z otoczeniem i przyrodą

- umożliwianie Dzieciom eksplorowania najbliższego otoczenia placówki;
- stwarzanie warunków do obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie;
- wykorzystywanie codziennych sytuacji do rozwijania ciekawości poznawczej Dzieci.

Wspieranie samodzielnego myślenia i rozwiązywania problemów

Zadania personelu:

- zadawanie pytań otwartych, adekwatnych do wieku Dzieci;
- zachęcanie Dzieci do samodzielnych prób działania przed udzieleniem pomocy;
- wspieranie Dzieci w poszukiwaniu rozwiązań zamiast podawania gotowych odpowiedzi;
- akceptowanie różnych sposobów dochodzenia do rozwiązania;
- umożliwianie Dzieciom powtarzania czynności w celu utrwalania doświadczeń.

Wskazówki metodyczne dla personelu sprzyjające poznawaniu i doświadczaniu otaczającego świata przez Dzieci

1. Uczenie się przez doświadczanie

- Organizuj sytuacje edukacyjne oparte na bezpośrednim kontakcie Dziecka z otoczeniem: obserwowanie, dotykanie, próbowanie, eksperymentowanie.
- Traktuj codzienne czynności (posiłki, spacer, ubieranie się, porządkowanie) jako naturalne okazje do poznawania świata.
- Pozwalaj Dzieciom działać samodzielnie, nawet jeśli wymaga to więcej czasu lub wiąże się z drobnymi błędami.

2. Podążanie za ciekawością Dziecka

- Obserwuj, co aktualnie interesuje Dzieci i wykorzystuj te zainteresowania do planowania aktywności.
- Zadawaj pytania otwarte („Jak myślisz, co się stanie?”, „Dlaczego to jest inne?”), zamiast podawać gotowe odpowiedzi.
- Akceptuj dziecięce pomysły i hipotezy, nawet jeśli są nieprecyzyjne – są one ważnym etapem uczenia się.

3. Różnorodność doświadczeń

- Zapewnij Dzieciom kontakt z różnymi obszarami świata: przyrodą, kulturą, sztuką, techniką, relacjami społecznymi.
- Stosuj różnorodne materiały: naturalne (piasek, liście, kamienie), codzienne przedmioty, pomoce edukacyjne, materiały sensoryczne.
- Planuj aktywności zarówno w sali, jak i na świeżym powietrzu, niezależnie od pory roku.

4. Indywidualizacja i dostępność

- Dostosowanie metody, tempa i formy pracy do wieku, możliwości rozwojowych i potrzeb każdego Dziecka.
- Umożliwienie Dzieciom wyboru sposobu uczestniczenia w aktywnościach (obserwacja, działanie, współdziałanie z innymi).
- Zapewnienie wsparcia Dzieciom z trudnościami lub specjalnymi potrzebami rozwojowymi, bez wykluczania ich z aktywności grupowych.

5. Bezpieczne środowisko eksploracji

- Tworzenie przestrzeni, w której Dziecko może swobodnie badać i doświadczać, czując się bezpiecznie fizycznie i emocjonalnie.
- Jasno określone granice wynikające z troski o bezpieczeństwo, jednocześnie unikanie nadmiernych zakazów.
- Reagowanie spokojnie na dziecięce błędy i niepowodzenia, traktując je jako element procesu uczenia się.

6. Rola dorosłego jako towarzysza

- Bycie uważnym obserwatorem i wspierającym przewodnikiem, a nie jedynym źródłem wiedzy.
- Nazywanie doświadczenia Dzieci słowami, wzbogacając ich język i rozumienie świata.
- Modelowanie postawy ciekawości, szacunku wobec przyrody, ludzi i przedmiotów.
- Opisywanie działań podejmowanych przez Dziecko oraz sposobu, w jaki funkcjonują używane przez nie przedmioty.
- Zwracanie uwagi na obserwowane zależności i procesy zachodzące podczas aktywności.
- Wspieranie rozumienia relacji przyczyna - skutek poprzez nazywanie kolejnych etapów działań.
- Pokazywanie chronologii wydarzeń i następstw podejmowanych czynności.
- Zachęcanie do przewidywania, co może wydarzyć się dalej, w sposób dostosowany do możliwości rozwojowych Dziecka.

7. Współpraca i uczenie się społeczne

- Zachęcanie Dzieci do wspólnego działania, dzielenia się spostrzeżeniami i wzajemnej pomocy.
- Wspieranie, rozwiązywanie problemów i konfliktów poprzez rozmowę i poszukiwanie rozwiązań.
- Tworzenie sytuacji sprzyjających uczeniu się od siebie nawzajem.

8. Obserwacja i refleksja

- Regularnie obserwowanie Dzieci podczas swobodnej i zorganizowanej aktywności.
- Dokumentowanie istotnych spostrzeżeń dotyczących zainteresowań, postępów i sposobów poznawania świata przez Dzieci.
- Wykorzystywanie obserwacji do modyfikowania Planów OWE i planowania kolejnych doświadczeń edukacyjnych.

9. Współpraca z Rodzicami

- Informowanie Rodziców o tym, czego Dzieci doświadczają i uczą się w placówce.
- Zachęcanie Rodziców do kontynuowania podobnych doświadczeń w domu i dzielenia się swoimi obserwacjami.
- Traktowanie wiedzy Rodziców o Dziecku jako ważne źródło informacji przy planowaniu działań